

Kuntalaisten hyvinvointiin ja ei-lakisääteisiin hyvinvointipalveluihin osoitettu 200.000 euron määräraha

Hyvinvlt 23.05.2024 § 31

Valmistelija

Vs. sivistystoimenjohtaja Kinnunen Petteri

Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 14.12.2023 § 106 osoittaa hyvinvointilautakunnan alaiseen toimintaan 200.000 euron määrärahan, joka on tarkoitettu kuntalaisten hyvinvointiin ja ei-lakisääteisiin hyvinvointipalveluihin.

Hyvinvointilautakunta ja vapaan sivistystyön virkamiehet ovat valmistelleet määrärahan käyttöä kevään 2024 aikana kolmessa eri tilaisuudessa:

1. hyvinvointilautakunnan ja luottamusmiesten yhteinen iltakoulu 12.2.2024,
2. hyvinvointilautakunnan iltakoulu 25.4.2024 sekä
3. hyvinvointilautakunnan iltakoulu 13.5.2024.

Esitys määrärahan käytöstä perustuu hyvinvointilautakunnan iltakoulussa 13.5.2024 vs. sivistystoimenjohtajan esittelemään PowerPoint-esitykseen, joka on esityslistan oheismateriaalina. Vapaan sivistystyön virkamiesvalmistelussa ja käytyjen iltakoulujen lopputulemana on päätetty esittää hyvinvointilautakunnalle, että kuntalaisten hyvinvointiin ja ei-lakisääteisiin hyvinvointipalveluihin osoitettu 200.000 euron määräraha jaetaan seuraavasti:

- Kylätyöntekijämallin kehittäminen (50.000 e)
- Kirjastotoimi: kirjastoauton kuljettajan oppisopimuskoulutuksen aloittaminen (20.000 e)
- Kulttuuritoimi: uuden pakopelisisällön hankkiminen museolle (10.000 e) ja Kino Yläriin uuden elokuvaprojektorin hankkiminen (30.000 e)
- Revontuliopisto: uuden keramiikkauunin hankinta (20.000 e)
- Nuorisotoimi: Liikunnallisten kesäohjaajien palkkaaminen (20.000 e)
- Nuorten työpajat: uuden toimintamallin käynnistäminen (15.000 e)
- Liikuntatoimi: reittilanojen hankkiminen sivukylien yhteiskäyttöön (15.000 e)
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen: erilaisia hankintoja kuntaan juuri muuttaneilla ja kunnassa jo pidempään asuneille kuntalaisille (20.000 e)

Valmistelussa on noudatettu periaatteita, joiden mukaisesti määrärahan käytöstä koituu hyöty mahdollisimman monelle kuntalaisille ja valmistelussa ja esityksessä on otettu huomioon kuntalaisten eri ikäryhmät ja tasapuolisesti myös se, missä kaikkialla kuntalaisia kunnan alueella asuu, koska pinta-alaltaan laajan Kittilän kunnan alueella asuu kuntakeskusten lisäksi suuri määrä ihmisiä myös sivukylissä. Tarkoituksenmukaiseksi on myös valmistelussa nähty se, että toimenpiteet ja palvelut olisivat mahdollisimman pitkäaikaisia kertaluontoisuuden sijaan. Lisäksi valmistelussa on otettu huomioon, että määräraha on osoitettu ei-lakisääteisten palveluiden järjestämiseen, ja jos esittelyssä on

palvelunjärjestämisen sijaan esitetty investointeja ja laitehankintoja, niin nekin tuottavat ja tekevät kuntalaisille tuotettavia palveluita jatkossa entistä laadukkaammin.

Vapaan sivistystyön virkamiehet toimeenpanevat - tarvittaessa yhteistyössä kunnan muiden asianosaisten toimialojen kanssa - määrärahan käytön toimielinkäsittelyn jälkeen edellä mainituilla periaatteilla ja sen mukaisesti kuin hyvinvointilautakunta asian ja määrärahan käytöstä päättää.

Esittelijä

Vs. sivistystoimenjohtaja Kinnunen Petteri

Päätösehdotus

1. Hyvinvointilautakunta päättää jakaa kuntalaisten hyvinvointiin ja eläköisyyteen hyvinvointipalveluihin osoitetun 200.000 euron määrärahan esittelyn mukaisesti:

- Kylätyöntekijämallin kehittäminen (50.000 e)
- Kirjastotoimi: kirjastoauton kuljettajan oppisopimuskoulutuksen aloittaminen (20.000 e)
- Kulttuuritoimi: uuden pakopelisisällön hankkiminen museolle (10.000 e) ja Kino Yläriin uuden elokuvaprojektorin hankkiminen (30.000 e)
- Revontuliopisto: uuden keramiikkauunin hankinta (20.000 e)
- Nuorisotoimi: Liikunnallisten kesäohjaajien palkkaaminen (20.000 e)
- Nuorten työpajat: uuden toimintamallin käynnistäminen (15.000 e)
- Liikuntatoimi: reittilanojen hankkiminen sivukylien yhteiskäyttöön (15.000 e)
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen: erilaisia hankintoja kuntaan juuri muuttaneilla ja kunnassa jo pidempään asuneille kuntalaisille (20.000 e)

2. Vapaan sivistystyön johtavat virkamiehet valtuutetaan jatkovalmistelemaan ja toimeenpanemaan määrärahan omalla tulosalueellaan tai vastuualueellaan esittelyn mukaisiin palveluihin ja hankintoihin.

Päätös

Jäsen Lasse Lompolo esitti, että asia palautetaan valmisteluun. Jäsen Eeva Suhonen kannatti esitystä.

Jäsen Raija Palosaari vastusti asian palauttamista valmisteluun ja kannatti alkuperäistä esitystä. Jäsen Tuomas Similä kannatti asiaa.

Hyvinvointilautakunnan puheenjohtaja Paula Nevalainen totesi, että on tehty vs. sivistystoimenjohtajan esityksestä poikkeava kannatettu esitys, joten on äänestettävä.

Äänestyksen ajaksi klo 14:32-14:35 kokouksesta poistuivat seuraavat virkahenkilöt:
liikuntasihteeri Juha Marletsuo, kirjastotoimenjohtaja Noora Mustajoki, nuorisosihteeri Sanna Seppälä.

Revontuli-Opiston rehtori Pasi Tanninen, kulttuurisihteeri Marika Salminen ja työpajakoordinaattori Pirjo Junttila poistuivat kokouksesta klo 14:32.

Puheenjohtaja teki seuraavan hyväksytyt äänestysesityksen:
Ne, jotka kannattavat vs. sivistystoimenjohtajan esitystä äänestävät "jaa".
Ne, jotka kannattavat Lasse Lompolon esitystä äänestävät "ei".

Äänestyksessä annettiin kolme (3) jaa-ääntä ja kolme (3) ei-ääntä, poissa

oli kolme (3).

Jaa-ääniä antoivat Tuomas Similä, Raija Palosaari ja Tiikka Mäkitalo. Ei-ääniä antoivat Paula Nevalainen, Lasse Lompolo ja Eeva Suhonen. Poissa olivat Janne Paksu, Tarja Saari ja Jori Vetterranta. Äänen mennessä tasan puheenjohtajan ääni ratkaisi. Puheenjohtajan äänesti "ei".

Puheenjohtaja totesi, että Lasse Lompolon esitys tuli kokouksen päätökseksi, eli asia palautetaan kokonaisuudessaan valmisteluun ja käsitellään seuraavassa kokouksessa 13.6.2024.

Hyvinvlt 13.06.2024 § 53
287/00.01.02/2024

Valmistelija

Vs. sivistystoimenjohtaja Kinnunen Petteri

Vapaan sivistystyön viranhaltijat ovat valmistelleet kuntalaisten hyvinvointiin ja ei-lakisääteisiin hyvinvointipalveluihin osoitetun 200.000 euron määrärahan käyttöä edelleen hyvinvointilautakunnassa 25.3.2024 § 31 käydyn keskustelun perusteella. Investoinnit on poistettu esityksestä. Valmistelun tuloksena esitetään, että 200.000 euron määräraha jaetaan seuraavasti:

1. Kylätyöntekijämallin toteuttamisen aloittaminen; 50.000 euroa

Kuntien vastuulla on nykyisin terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Yksi tähän sisältyvä tavoite on ikääntyvien kotona asumisen mahdollistaminen niin pitkään kuin ihminen sitä haluaa ja siihen kykenee.

Kunnanvaltuuston kokouksessa 29.04.2024 § 32 tehtiin kaksi valtuustolaitetta kylätyöntekijämallin kehittämisestä ja käyttöönottamisesta Kittilän kunnan alueella. *Kylätyöntekijä avustaisi kylän asukkaita heidän tarpeidensa mukaisesti. Hän voisi auttaa ihmisen fyysisen työkyvyn heikentyessä esimerkiksi lumitöiden tekemisessä, puiden kantamisessa ja muissa henkilökohtaisissa arjen askareissa.*

Tekniselle toimelle osoitetaan 50.000 euron määräraha kylätyöntekijämallin kehittämistä ja toteuttamista varten loppuvuodelle 2024.

2. Vesitutkimukset haja-asutusalueilla asuvien kuntalaisten kaivoveden laadun tutkimiseen; 20.000 euroa

Haja-asutusalueitten asukkaiden vedentutkimisesta on tehty valtuustoaloite (Kvalt 25.09.2023 § 74), jota on käsitelty aiemmin teknisessä lautakunnassa (Teknlk 17.01.2024 § 11), mutta asia ei ole edennyt toteutusasteelle. Puhdas vesi liittyy olennaisena osana ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen ja tekniselle toimelle osoitetaan 20.000 euron määräraha vesiosuuskuntien ulkopuolella, haja-asutusalueilla asuvien kuntalaisten kaivoveden tutkimista varten.

3. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen kuntalaisille; 20.000 euroa

Kenkien liukuesteet yli 70-vuotiaille kuntalaisille

Ikääntyneiden kuntalaisten toiminta- ja liikuntakyvyn ylläpitämiseksi kunta haluaa turvata fyysistä aktiivisuutta talvisinkin. Kenkien päälle laitettavien liukuesteiden käyttö lisää turvallisuutta ja estää kaatumisia. Kaatumisella voi olla pitkäaikaisia seurauksia, ja inhimillisen kärsimyksen lisäksi se aiheuttaa merkittävän hoidon, hoivan ja kuntoutuksen tarpeen: yhden lonkkamurtuman hoito maksaa keskimäärin yli 30.000€. Toimintakykyä ylläpitämällä voidaan tukea ikääntyneiden kuntalaisten terveempää arkea ja kotona pärjäämistä. Liukuesteet hankitaan kaikille yli 70-vuotiaille kuntalaisille.

Uusien kuntalaisten muistaminen

Muistetaan jatkossa uusia kuntalaisia tervetulo paketilla, josta löytyy kunnan palveluista tietopaketti, tervetulokirje sekä Kittilän logolla varustettu keittiöpyyhe. Keittiöpyyhkeet tilataan kotimaiselta yritykseltä ja nyt tilatusta määrästä riittäisi tuleviksikin vuosiksi.

Uusien kuntalaisten muistamisella vahvistetaan positiivista henkeä ja luodaan uusille asukkaille tervetullut vastaanotto kuntaan. Uusiin kuntalaisiin panostus voi parhaimmillaan lisätä kunnan elinvoimaa ja pitovoimaa, jolloin jatkossakin muuttoliike kuntaan pysyy positiivisena.

Harrastusvälinelainaamon valikoiman lisääminen

Vasta avattuun harrastusvälinelainaamoon tarvitaan uusia välineitä, jotta palvelu saadaan kunnolla käyntiin. Tällä hetkellä siellä on lainattavissa eri kokoisia luistimia ja suksia, liukulumikenkiä, ompelukone ja maalaustelineitä. Nuorisopalveluilta lainaamoon saadaan telttoja ja trangioita. Kesäliikuntatoiminnan jälkeen lainaamoon voidaan hyötykäyttää kesäliikuntatoiminnan välineitä (esim. sählymailat, pesäpallovarusteet). Nyt tarkoituksena on tilata kuntalaisten toivomia tuotteita, kuten saumuri, kahvakuulat, käsipainot, rinkka, ahkio ja kitara.

Harrastusvälinelainaamon tavoitteena on mahdollistaa harrastaminen kaikille kuntalaisille, taloudellisesta tilanteesta tai varusteiden omistamisesta riippumatta. Ilmainen välineiden lainausmahdollisuus kaikille kuntalaisille edistää tasa-arvoa. Lainaamo myös tarjoaa mahdollisuuden kokeilla eri välineitä, jolloin sitoutumista tai rahallista investointia omien välineiden hankintaan ei tarvitse miettiä. Harrastukset ovat omiaan lisäämään hyvinvointia: liikunnalliset harrastukset pitävät kehon kunnossa ja voivat auttaa ennaltaehkäisemään monia terveysongelmia. Lisäksi harrastusten kautta voi mm. oppia uusia taitoja, ylläpitää sosiaalisia suhteita ja kehittää itseään eri osa-alueilla, mikä vahvistaa henkistä hyvinvointia.

Keijo Tahkokallion luento

Tunnetun psykologi Keijo Tahkokallion luennon tarkoituksena on tukea huoltajia vanhemmuudessa ja jaksamisessa ja sitä kautta

edistää perheiden hyvinvointia. Jo pienten lasten kohdalla on tärkeää ennaltaehkäisevä näkökulma, jolloin asioihin ajoissa puuttamalla voidaan ehkäistä vakavampien haasteiden kehittymistä esim. koulun ylemmillä luokilla. Luennon toivotaan toimivan yhtenä työkaluna siihen, että huoltajat löytävät keinoja varhaiseen puuttumiseen ja tapoja vahvistaa jo olemassa olevia kasvatuksen keinojaan. Luento on suunnattu alle kouluikäisten lasten ja 1.-2.-luokkalaisten huoltajille ja se pidetään syksyllä 2024. Määrärahasta katetaan osa luennon järjestämiskustannuksista, joihin osallistuu myös esim. varhaiskasvatus.

4. Kulttuuritoimen tapahtumatuotantoon; 10.000 euroa + 25.000 euroa

Kulttuuripalveluissa suunnitellaan ja rakennetaan tulevalle kesälle uusi sisältö pakopeliin kotiseutumuseon navettaa. (10.000 euroa)

Kulttuuritoimi tuottaa kulttuuritilaisuuksia ennaltaehkäisevänä hyvinvointipalveluna palvelutaloihin, kirkonkylälle sekä sivukylille esimerkiksi yhteistyössä kyläyhdistysten tms. kanssa. Vuodelle 2024 suunniteltuja kulttuuritoimen tapahtumia on tarkoitus kattaa määrärahasta. Lisäksi kuntalaisille järjestetään maksuttomia kuljetuksia sivukyliltä tilaisuuksiin eri puolille kuntaa, mikäli kuljetuksiin ilmenee tarvetta. (25.000 euroa)

5. Kirjastotoimelle oppisopimusopiskelijan palkkaamiseen kirjastoautonkuljettaja-virkailijan tehtävää opettelemaan syksyllä 2024; 20.000 euroa

Kirjastoauton kiertäminen säännöllisesti sivukylillä koetaan tärkeäksi ja ihmisten hyvinvointia ja sivukylien elinvoimaa tukevana toimintana. Jotta kirjastoautopalvelujen jatkuvuus voidaan turvata, on tärkeää kouluttaa toinen kirjastoauton kuljettaja. Näin nykyisen autonkuljettajan aikaa vapautuu myös pääkirjastolle, jolloin hänen kokemuksensa ja hiljainen tietonsa ei katoa kirjastolta, vaan siirtyy eteenpäin muille työntekijöille. Kaikenikäisten ja kaikenlaisissa elämäntilanteissa olevien kuntalaisten hyvinvointia palvelee kirjastolla ja kirjastoautossa aktiivisesti.

6. Nuorisotoimelle lasten, nuorten, aikuisten ja eläkeläisten liikunnallisen kesätoiminnan järjestämiseen; 20.000 euroa

Kesäksi 2024 on palkattu kolme nuorta liikunnallisiksi kesäohjaajiksi, ja määräraha on tarkoitus käyttää kahden kuukauden määräaikaisten työsopimusten palkkamenojen kattamiseen sekä kesäohjaajien järjestämän toiminnan toteuttamiseen. Kaikki kolme palkattua ovat liikunta-alaa opiskelevia nuoria. Lisäksi on palkattu yksi nuori kuukaudeksi, ja hän on liikunnallinen, koulutettu nuoriso-ohjaaja. Toiminta tapahtuu yhteistyössä liikuntatoimen kanssa.

Jotta kuntalaiset innostuisivat mukaan kesäohjaajien järjestämään toimintaan, innoittajaksi on työstetty Kittilän kunnan monipuolinen

liikunnallinen kesäbingo.

7. Nuorten työpajalle uuden toimintamallin käynnistämiseen määrärahaa; 15.000 euroa

Nuorten työpaja käynnistää perinteisten työ- ja yksilövalmennusten rinnalle kaksi uutta palvelukokonaisuutta: hyvinvointivalmennuksen sekä Oman Onnensa Sepät -ryhmävalmennuksen. Hyvinvointiraha on tarkoitus käyttää pääosin hyvinvointivalmennukseen, jolla puututaan nuoria usein vaivaaviin uni- ja keskittymisongelmiin, innostetaan liikkumaan, laittamaan hyvää kotiruokaa ja syömään terveellisesti.

Nuorten työpajan asiakkailta on usein sekä fyysiseen että psyykkiseen terveyteen liittyviä haasteita, jotka muodostavat esteitä koulutukseen ja työhön hakeutumiselle. Raha kohdentuu vuoden 2024 aikana arviolta 20–30 työpajan palveluissa olevaan nuoreen, joista moni voi olla vaarassa syrjäytyä. Kustannus on yksittäistä nuorta kohden noin 500–750 €. Tällä hinnalla nuori saa useita valmennuskertoja, yksilöllistä tukea, pääsee kiinnittymään ryhmään, kokeilemaan erilaisia liikuntalajeja, oppii laittamaan ja syömään terveellistä kotiruokaa sekä saa työkaluja arjen hallintaan. Jos valmennus auttaa edes muutamaa nuorta parantamaan elämäntottumuksiaan terveellisempään suuntaan, satsaus on kannattava.

On laskettu, että yhteiskunnasta syrjäytyneen nuoren hintalappu yhteiskunnalle on noin miljoona euroa.

8. Liikuntatoimi: Suunnistuskarttojen päivittäminen; 10.000 euroa

Alakylän, Kaukosen, Sirkan sekä kirkonkylän opetuskartat on tarpeen päivittää. Päivitystarve koskee myös Paartoselän karttaa. Suunnistuskarttojen päivittäminen palvelee ennen kaikkea koululaissuunnistusta. Suunnistaminen ja kartanluku ovat kansalaistaitoja. Koululaissuunnistuksen lisäksi ajantasaiset kartat mahdollistavat erilaisten suunnistustapahtumien ja suunnistuskurssien turvallisen järjestämisen.

9. Revontuli-Opisto: Maksuttomat Kittilän historia kiertoajelut; 10.000 euroa

Revontuli-Opisto järjestää kuntalaisille maksuttomat ”Kittilän historia-kiertoajelut”. Kiertoajelut tarjoavat hiljattain valmistuneelle ”Luonnostaan eläväinen - Kittilän historia” -teokselle ja sen pohjalta pidetyille yleisöluennoille jatkon, jossa kuntalaisille tarjotaan mahdollisuus tutustua laajan kuntamme eri alueiden historiaan ja kymmeneen sivukyliimme. Kiertoajeluilla on kunnan historian asiantuntijaopas ja kierroksia järjestetään viisi (eteläiset kylät, läntiset kylät, itäiset kylät ja etäisyyksien vuoksi kaksi eri pohjoisten kylien kierrosta). Varatulla rahoituksella katetaan bussikuljetukset, opaspalvelut ja retkien kahvitukset ja mahdolliset vierailuista

koituvat tilavuokrat.

Esittelijä	Vs. sivistystoimenjohtaja Kinnunen Petteri
Päätösehdotus	<p>1. Hyvinvointilautakunta päättää jakaa kuntalaisten hyvinvointiin ja eläkeläisiin hyvinvointipalveluihin osoitetun 200.000 euron määrärahan esittelyn mukaisesti:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kylätyöntekijämallin toteuttamisen aloittaminen (50.000 e)• Vesitutkimukset haja-asutusalueilla asuvien kuntalaisten kaivoveden laadun tutkimiseen (20.000 e)• Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen kuntalaisille (20.000 e)• Kulttuuritoimen tapahtumatuotantoon (10.000 e + 25.000 e)• Kirjastotoimelle oppisopimusopiskelijan palkkaamiseen kirjastoautonkuljettaja-virkailijan tehtävää opettelemaan syksyllä 2024 (20.000 e)• Nuorisotoimelle lasten, nuorten, aikuisten ja eläkeläisten liikunnallisen kesätoiminnan järjestämiseen (20.000 e)• Nuorten työpajalle uuden toimintamallin käynnistämiseen määrärahaa (15.000 e)• Liikuntatoimi: Suunnistuskarttojen päivittäminen (10.000 e)• Revontuli-Opisto: Maksuttomat Kittilän historia kiertoajelut (10.000 e) <p>2. Vapaan sivistystyön johtavat virkamiehet valtuutetaan jatkovalmistelemaan ja toimeenpanemaan määrärahan omalla tulosalueellaan tai vastuualueellaan sekä yhteistyössä teknisen toimen kanssa (kylätyöntekijämallin kehittäminen ja vesitutkimukset haja-asutusalueiden asukkaille) esittelyn mukaisiin palveluihin ja hankintoihin.</p>
Päätös	Esitys hyväksyttiin.